

Befordring af legeskammerater til befordringsberettigede elever

Viborg Kommune undersøger mulighederne for at lade legeskammerater til befordringsberettigede elever køre med på de lukkede skolebusruter. Spørgsmålet er, om elever, som er befordringsberettigede efter Folkeskoleloven, vederlagsfrit kan medtage legeskammerater på de lukkede ruter med henblik på at lave legeaftaler hos de befordringsberettigede elever efter skoletid.

Transport- og bygningsministeren har den 8. april 2016 taget stilling til spørgsmålet for så vidt angår Trafikskabsloven (S 898):

<http://www.ft.dk/samling/20151/spoergsmaal/s898/svar/1314210/1618194.pdf>

Spørgsmålet er herefter, om det er muligt at etablere en sådan ordning i medfør af Folkeskoleloven. Viborg Kommune har i den forbindelse bl.a. overvejet følgende:

1) Ligger det sociale hensyn, som ordningen skal varetage, inden for de formål, der lovligt kan varetages efter Folkeskoleloven, – eller er der tale om en problemstilling af f.eks. infrastrukturel karakter, som skal søges løst med anden hjemmel?

2) Hvis der som udgangspunkt er hjemmel i Folkeskoleloven til at etablere en sådan ordning, lever den så i nødvendigt omfang op til forvaltningsretlige grundsætninger om f.eks. saglighed og ligebehandling?

Viborg Kommune ønsker Ministeriets hjælp til afklaring af disse spørgsmål.

Ad 1) Hjemmelsspørgsmålet

Folkeskoleloven angiver i § 26 betingelserne for befordringsberettigelse. Derudover fremgår det af § 6 i bkg. nr. 688 af 20. juni 2014 om befordring af elever i folkeskolen, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at yde befordring i videre omfang end det, der er fastsat i bekendtgørelsen. Man må dog ikke bruge bestemmelsen til at begunstige enkelte elever på baggrund af deres behov, med mindre det kan ske uden etablering af særskilt befordring og dermed uden merudgift for kommunen.

Da udkastet til bekendtgørelsen blev udsendt ved brev af 24. april 2014 fra Afdeling for Folkeskole og Internationale opgaver (sagsnr. 021.91S.541), fremgik det, at muligheden var møntet på tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ønsker at understøtte det frie skolevalg eller et særligt søgemønster i kommunen. Hvis dette skal anses for udtømmende, synes det umiddelbart at udelukke, at bekendtgørelsen giver hjemmel til en ordning som den ønskede.

Det ønskes derfor oplyst, om bekendtgørelsen efter ministeriets opfattelse kan udgøre hjemmel til en ordning, hvor befordringsberettigede elever kan medtage legeskammerater på en lukket rute.

Ad 2) Forvaltningsretlige grundsætninger

Hvis der vurderes at være hjemmel til en ordning, hvor befordringsberettigede elever kan medtage legeskammerater på en lukket rute, vil den skulle etableres i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed og under inddragelse af lighedsgrundsætningen. (Hvis der vurderes ikke at være hjemmel, kan der ses bort fra det følgende.)

Det betyder bl.a., at personkredsen, som kan medtage legeskammerater, og personkredsen, som på den måde får gratis befordring, skal være sagligt afgrænset og omfatte alle, der opfylder kravene.

a) Hvis man skal sikre, at samtlige befordringsberettigede elever på samtlige lukkede ruter får muligheden for at medtage legeskammerater, skal det sikres, at der er overskydende pladser på samtlige ruter til at medtage legeskammerater. Dette er i praksis ikke muligt, da vognmændene kun er forpligtede til at levere et antal sæder svarende til antallet af befordringsberettigede elever og selv (evt. fra dag til dag) afgør, om de kører med overskydende sæder. Teoretisk kan der være ruter, der altid kører med ledig sædekapaçitet, og ruter, der sjældent eller aldrig gør det. Under alle omstændigheder kan det variere fra dag til dag, om og på hvilken rute der er overskydende sæder.

Det er dermed ikke muligt for kommunen at sikre, at alle (legeskammerater til) befordringsberettigede elever i praksis får de samme muligheder.

b) Befordringsberettigede elever, som transporteres med åbne ruter, kan ifølge trafikkselskabet Midttrafik's egne regler gratis medtage et barn under 12 år på ruten. Disse regler har kommunen ingen indflydelse på.

Kommunen kan dermed ikke sikre ligestilling mellem (legeskammerater til) befordringsberettigede elever på lukkede ruter og (legeskammerater til) befordringsberettigede elever på åbne ruter.

På den baggrund er det Viborg Kommunes vurdering, at det synes usikkert, om den ønskede ordning lever op til kravet om lighed.

Hvis Ministeriet har mulighed for at indgå i en vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt ordningen lever op til kravet om lighed, er Viborg Kommune meget interesseret i Ministeriets vurdering.

Med venlig hilsen

Hans Henrik F. Gaardsøe
Direktør for Børn & Unge